

Ekologický projekt pro školní rok 2024 – 2025

**NAŠI OKŘÍDLENÍ
SOUSEDÉ
ANEB
PTÁČKU, KAM LETÍŠ ?**

„Přestože pták umí létat, musí přistávat na Zemi.“

Tibetské přísloví

Doplňující projekt k ŠVP Mateřské školy Vamberk, Tyršova 280

Charakteristika projektu

Ekologický projekt pro tento školní rok je tématicky zaměřen na oblast ptáků jako živočišného druhu.

„Ptáci jsou fascinující stvoření. No uznejte sami. A zdaleka nejde jen o létání. Je jich tolik druhů a mají tolik různých způsobů chování. Obzvláště v zimě, když jsou stromy holé, se lze těžko ubránit okouzlení těmito tvory.

Vydejte se na výpravu do ptačího světa. Kdo by se rád nepodíval na krmítko, jak na něm hodují malí opeřenci. Pozor, ptáci jsou překvapivě inteligentní a umí si poradit i v krajině, kterou člověk změnil k obrazu svému. Naučte se vyznat v ptačím chování i zvycích a objevte svět, který lidé často přehlížejí. Sami uvidíte, že o hodně přicházejí!“

ČT Edu

„Ptactvo je jednou z nejohroženějších skupin živočichů a potřebují naši pozornost a aktivní ochranu.“

Mírek Dvorský, ochránce
Líska, evvo

Téma ptáků je možno pojmut velmi široce nebo se naopak speciálně zaměřit na určitý ptačí druh. Je možné k tématu přistupovat umělecky (pohádky, výtvarné umění, hudba), symbolicky, odborně i prakticky, velmi dobře lze také využít ročních období.

Cíle projektu

- seznámit děti s ptáky jako živočišným druhem - specifika této živočišné říše, způsob života, vývoj, význam ptáků
- rozvíjet zájem dětí o ptactvo a podpořit jejich zvědavost o dané téma
- naučit děti poznávat nejznámější druhy ptáků, se kterými se mohou setkat ve svém okolí (výukové materiály – Poznej ptáky (ekologické značky Lesní svět), literatura, CD nahrávky, pozorování v přírodě)
- vést děti k péči o ptactvo v našich podmínkách

Organizace a realizace projektu

Projekt bude probíhat ve všech třídách. Učitelky si jej zpracují podle potřeb svých dětí a podle svého TVP jako integrované bloky. Při jejich vypracování vychází učitelky z charakteristiky projektu, závaznými jsou pak dané cíle a samozřejmě respektování specifického výchovně-vzdělávacího přístupu k předškolním dětem. Obsah integrovaných bloků, časové zařazení a následné praktické provádění projektu je plně v kompetenci učitelek.

Při vypracování integrovaných bloků budou učitelky vycházet z těchto zásad:

- integrovaný blok by měl být srozumitelný a přiměřený dané skupině dětí a měl by respektovat jednotlivé věkové skupiny
- měl by děti plně citově, námětově i obsahově zaujmout
- měl by vycházet z přímých zkušeností a prožitků dětí či jim je nabízet
- měl by seznamovat děti s životem některých druhů ptactva (vzhled, prostředí, ve kterém žijí, potrava, rozmnožování apod.)
- měl by vést děti ke správnému vztahu ptactvu a ke zvířatům obecně a učit je respektovat je jako živé bytosti se svými specifickými životními potřebami, které se od našich lidských mohou lišit
- měl by děti upozornit, popř. je i učit, jak chránit svou bezpečnost a zdraví ve styku se zvířaty
- měl by dětem nabídnout dostatek zajímavých podnětů ke konkrétním činnostem
- měl by rozvíjet citové, sociální, intelektové i praktické schopnosti a dovednosti dětí

Spolupráce s rodiči

Podle obsahu a zpracování projektu si učitelky samy rozhodnou, jaký způsob spolupráce s rodiči zvolí. O samotných integrovaných blocích budou rodiče jako obvykle informováni na nástěnkách v šatnách jednotlivých tříd.

Možné způsoby spolupráce – přinést literaturu, potřebný názorný materiál, pomoc při vycházkách či výletech do okolí Vamberka, společná práce dětí a rodičů, návštěva Podzimního ptačího festivalu, třídní nebo celoškolkové akce s rodiči (např. k Mezinárodnímu dni ptactva 1. dubna) apod.

Evaluace

Evaluace projektu bude probíhat způsobem:

- Průběžně (ústně) na pedagogických poradách – všechny učitelky
- Na konci každé části projektu písemně u jednotlivých integrovaných bloků – všechny učitelky
- Závěrečnou evaluaci na základě jednotlivých hodnocení a připomínek učitelek písemně zpracuje na konci školního roku pí učitelka Dvorská, Rykrová a Zimová

Motivace, náměty

Náměty k integrovaným blokům i k praktickým činnostem mají učitelky připraveny v kabinetu pomůcek a ve sborovně. K tomuto tématu byly zakoupeny didaktické pomůcky „Poznej ptáky“ od české ekologické značky Lesní svět, které mají možnost propojení se stejnojmennou mobilní aplikací. Využít mohou i internetové zdroje (např. ČT Edu, RVP.cz – např. ptáčci v zimě) a literaturu (např. v městské knihovně Vamberk, SVKHK).

Náměty k integrovaným blokům:

- odlet ptáků do teplých krajín (proč, jak - hejno, dvojice, samostatně)
- kam ptáci odlétají
- kteří ptáci u nás zůstávají (proč oni mohou a jiní ptáci ne)
- ptáci v pohádkách a dětských příbězích (popř. lidové říkadlo „Už je zima, už je mráz“)
- ptáci v písničkách
- život ptáků - vývoj ve vajíčku, péče o mláďata, ptáci, kteří létají, plavou, potápí se, běhají
- stavba hnízd aneb kdepak ty ptáčku hnízdo máš
- výroba ptačí budky (pravidelné krmení ptáčků v zimě)
- ptáci v jednotlivých světadílech
- jak ptáci létají aneb všechno lítá co peří má
- exotické ptactvo (chovatelství)
- barvy v korunách stromů (důvod zbarvení samců a samic)

Náměty doplňujících aktivit:

- městská knihovna Vamberk
- ukázka dravců a sov v MŠ
- Podzimní festival ptactva 2024 (nejblíže Ptačí park Rzy)
- keramické tvoření v DDM s tématem ptáků
- akce s rodiči (zimní období) - společné pozorování krmítek pro ptáky
- účast na akci České společnosti ornitologické sčítání ptáků nejen na krmítku – „Ptačí hodinka“ (10.-12.1.2025)
- oslava Dne ptactva (s rodiči či pouze s dětmi) - plnění úkolů na stanovištích ptáků (1.4.2025)
- návštěva pracovníků ze záchranné stanice či přímo návštěva stanice (výlet?) – např. Pasíčka, Jaroměř, Ruda nad Moravou, Zelené Vendolí
- písničkový týden – „Zpíváme si se skřivánkem“
- tematický týden – „Co se děje za oknem“

Knihy o ptácích:

"Beránci na nebi a jiné pohádky" - Tomáš Pěkný, MEANDR

"Pohádka o ptáku štěstí" - Fedor - Freybergh Peter, TRITON

"Ukolébavky pro dudka" - Irena Gálová, FRAUS

"Život není peříčko" - Irena Gálová

"Havran" - Magdalena Wagnerová

"Dobrodružství vrabce Čima" - Bohumír Fiala, PROFIL

"Ptáčkoviny" - Zbyněk Malinský

Získávání klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě...přírody..., který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách...
- klade otázky a hledá na ně odpovědi...

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky
- rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika...)

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese odpovědnost
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování...

Činnostní a občanské kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů...
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na bezpečí a zdraví svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech:

Dítě jeho tělo:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci oka a ruky, zvládat jemnou motoriku
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

Dítě a jeho psychika:

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách

- porozumět slyšenému
- učit se nová slova a aktivně je používat
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- řešit problémy, úkoly situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem
- těšit se z hezkých příjemných přírodních zážitků
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů a jevů, nacházet společné znaky, podobu, rozdíl a vzájemné souvislosti)

Dítě a ten druhý:

- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem

Dítě a společnost:

- pochopit, že každý má ve společenství svou roli
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- vytvořit dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
- vnímat umělecké a kulturní podněty

Dítě a svět:

- mít povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- mít povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné , zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a praxi
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

VRABEC

TUČŇÁK

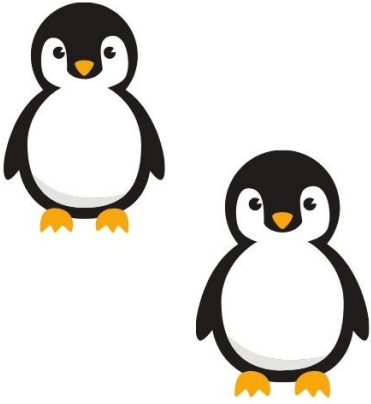
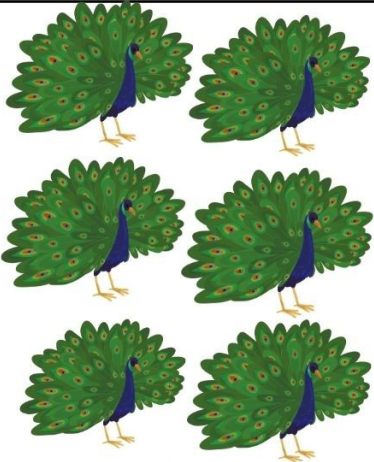

HOLUB

OREL

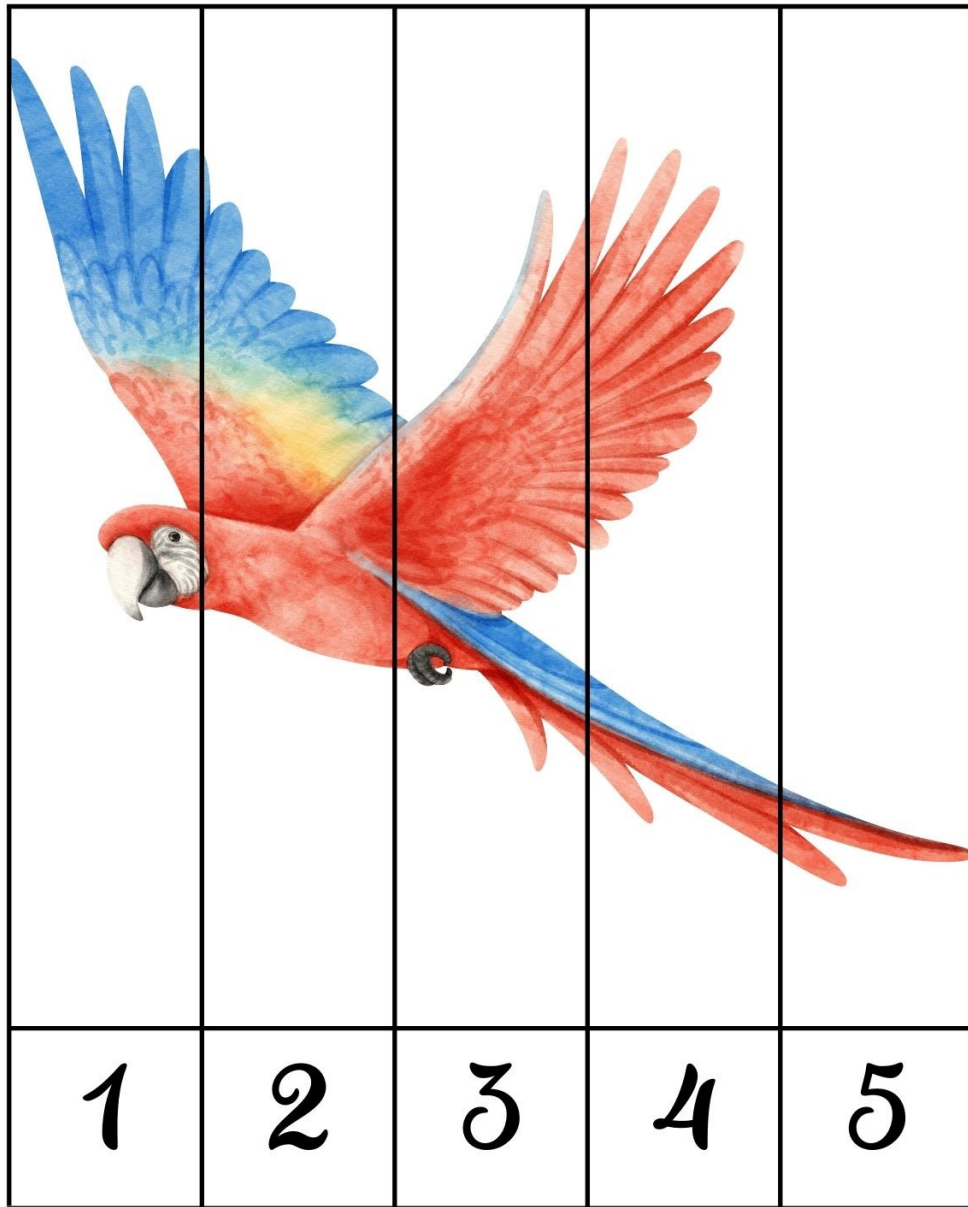

KOLÍČKOVÁNÍ

	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>		<p>6</p> <p>7</p> <p>8</p>
	<p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>		<p>7</p> <p>8</p> <p>9</p>
	<p>4</p> <p>5</p> <p>6</p>		<p>8</p> <p>9</p> <p>10</p>

Papoušek

Vystřihni a poskládej

SLOŽ JMÉNO PTÁČKA Z TĚCHTO PÍSMENEK

V

Š

A

K

L

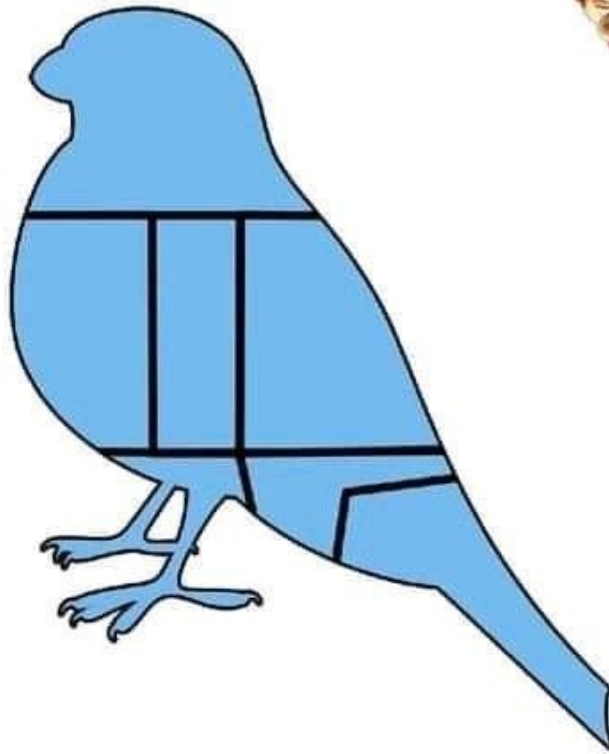
V

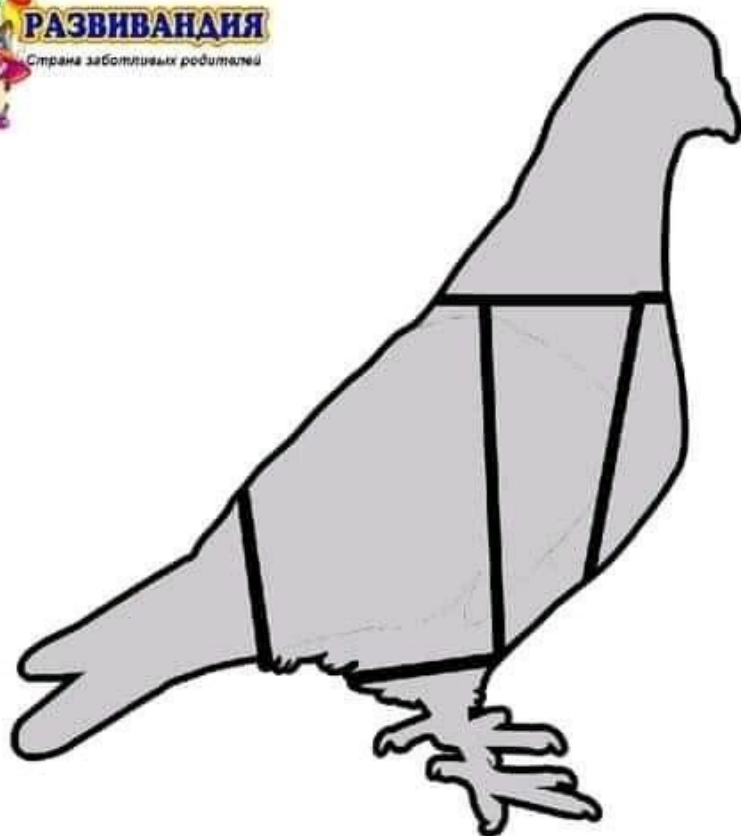
O

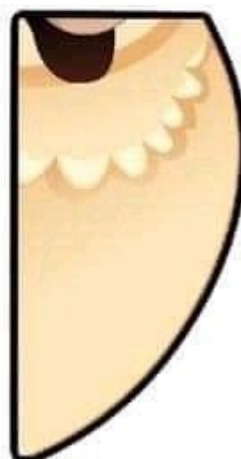
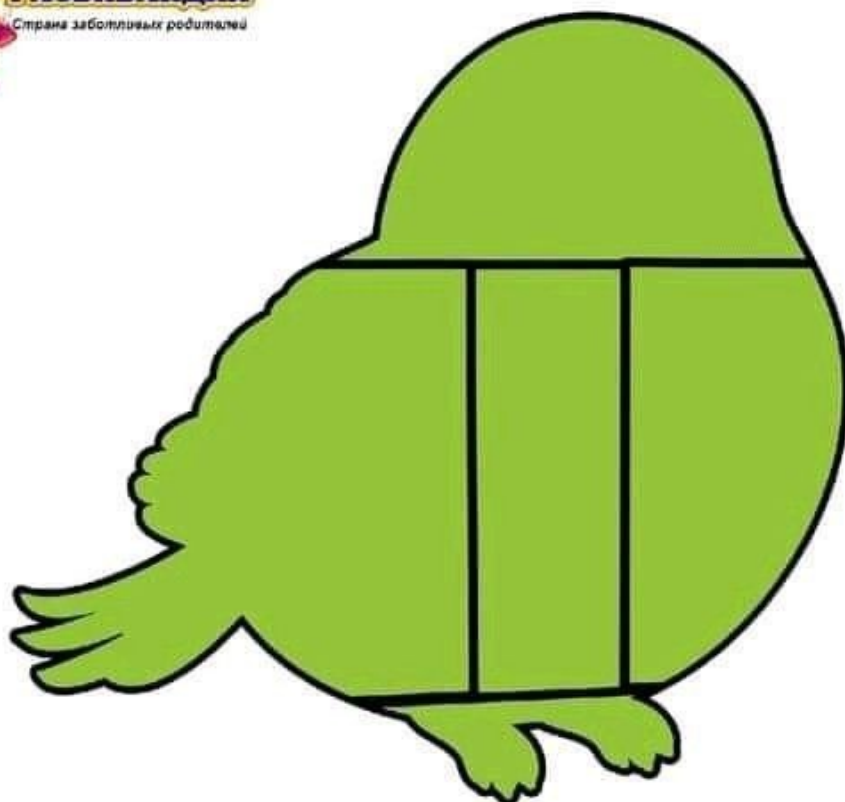
A

T

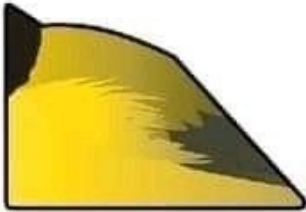
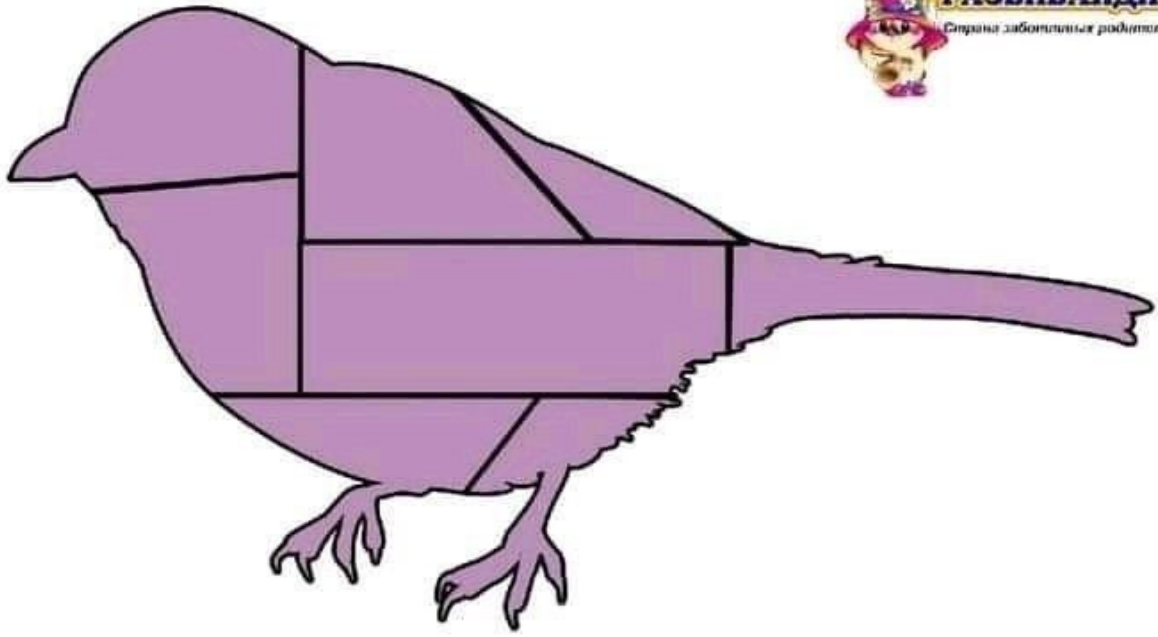

PTÁCI V ZIMĚ

Některí ptáci odlétají za potravou na zimu na jih – do teplejších krajín. Říká se jim tažní neboli stěhovaví. Ostatní ptáci zůstávají tady a pomáháme jim zimu přežít příkrmováním na krmítku. Zjistěte a správně pojmenujete, které ptáky můžete v zimě zahlédnout u nás a kteří odlétají?

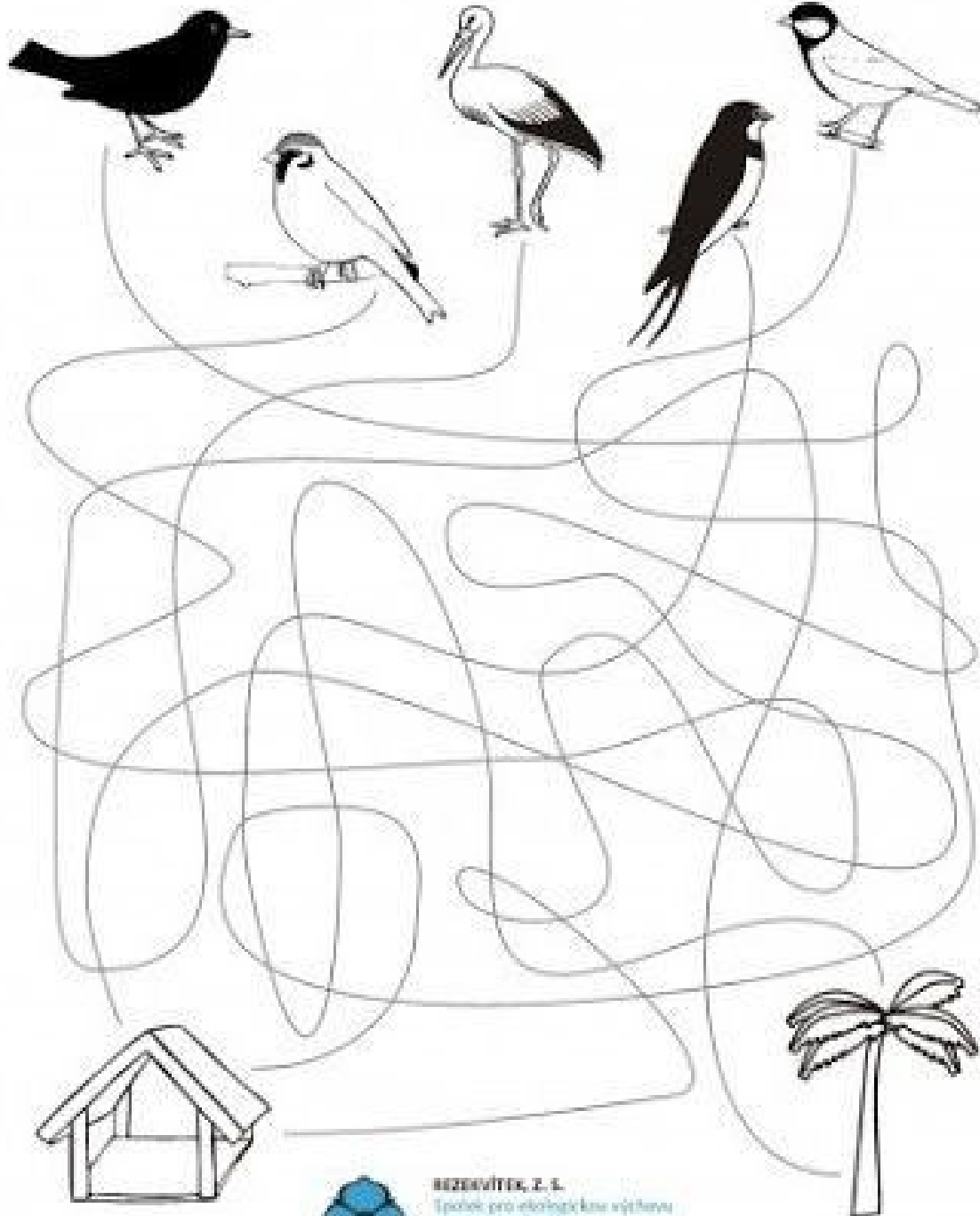
ČÁP BILÝ

VRABEC DOMÁČÍ

VLAŠTOVKA OBEČNÁ

SÝKORA KOŇADRA

KOŠ ČERNÝ

rezervatek

REZERVÁTEK, Z. S.
Společnost pro ekologickou výstavbu
a ochranu přírody
Bátarova 24, 428 01 Brno
www.rezervatek.cz